

Aktuellt frågor från Konkurrensverkets horisont

Anförande av Konkurrensverkets chefsjurist Per Karlsson vid Internationella handelskammaren ICC Konkurrensgruppen 9 februari 2012 i Stockholm.

Det talade ordet gäller

Tack för ordet och att jag fick komma hit.

Först tänkte jag berätta lite om Konkurrensverkets juridiska avdelning och chefsjuristens uppgifter. Sedan ska jag berätta om några principfrågor kring effektiva domstolsprocesser och därefter lite om vad jag varit med om för ärenden sedan jag bytte advokatyrket mot chefsjuristjobbet på Konkurrensverket för ganska precis ett år sedan.

Effektiva domstolsprocesser

Konkurrensverket har som mål att arbeta effektivt med domstolsprocesser. Processerna innebär att Konkurrensverket ägnar sig åt lagföring av överträdelser i syfte att undanröja hinder för konkurrensen på olika marknader. Ett effektivt genomslag av konkurrensrätten är viktigt för samhällsekonomin och konsumenterna.

Samtidigt ställer processföringen höga krav på rättssäker hantering. Det är också viktigt för Konkurrensverket att prioritera rätt ärenden. Processföringen ska uppfattas som ansvarsfull och rimlig. Vi eftersträvar att renodla ärendena till det mest väsentliga. Under våra utredningar vill vi göra en effektiv och genomtänkt bevisinsamling och i ett tidigt skede göra skarpa rätts- och ekonomanalyser. Vi eftersträvar också att processa våra ärenden med processekonomisk tonvikt mot första instans.

Gryningsräder åt andra

Platsundersökning, populärt kallat gryningsråd, är en viktig utredningsåtgärd för att utreda misstankar om överträdelser av konkurrensreglerna. EU:s tillämpningsförfordning 1/2003 ger möjligheter för konkurrensmyndigheterna inom EU att samarbeta på olika sätt. Konkurrensverket bistår Europeiska kommissionen i räder i Sverige. Men vi utför också assistansräder på uppdrag av konkurrensmyndigheter från andra medlemsstater. Inom en relativt kort tidsperiod om ca 1,5 år har vi på detta sätt assisterat kommissionen och nationella myndigheter inte mindre än 10 gånger.

Egna gryningsräder

Konkurrensverket har sedan förra våren utöver dessa assistansräder även genomfört ett stort antal egna gryningsräder. Den första jag tänkte nämna är räden mot Postens huvudkontor och som rörde misstankar om missbruk av dominerande ställning. Det lite speciella här var att tingsrätten avslag vår ansökan om att få genomföra den här räden med hänvisning till att vi istället borde be Posten om handlingarna. Vi överklagade beslutet och Marknadsdomstolen biföll mycket snabbt vårt överklagande. Vi hävdade att det låg i sakens natur att man inte kan få fram sådana komprometterande handlingar om en överträdelse genom att fråga efter dem. Marknadsdomstolens snabba bifallsbeslut gjorde att räden kunde genomföras enligt ursprunglig plan.

En annan räd där vi däremot fick flytta fram den stora operationen gällde räden inom finansiella sektorn hos Nasdaq OMX och Verizon. Även där fick vi nämligen först ett avslagsbeslut av Stockholms tingsrätt. Marknadsdomstolen biföll vår talan så att vi kunde genomföra räderna, men vid en senare tidpunkt än som först var planerat. Misstankarna rör såväl konkurrensbegränsande samarbete som missbruk av dominerande ställning.

Ytterligare en räd genomfördes mot båtmotorbranschen i augusti 2011. Det fanns indikationer på att flera viktiga leverantörer hade samordnat uppsägningar gentemot Marinshopen som förvärvats av lågpriskedjan Mekonomen. Ärendet avskrevs dagarna före jul, eftersom någon samordning inte kunnat visas.

Under hösten har även räder genomförts mot hotellbranschen. En ytterligare räd genomfördes mot aktörer som saluför medicintekniska produkter. Båda dessa ärenden rör misstankar om konkurrensbegränsande samarbeten mellan företag.

Förra veckan genomfördes en ny räd mot flera byggföretag i Östersund, vilket lokalt väckte stort intresse.

Företagskoncentrationer

Även när det gäller koncentrationsärenden har det varit en hög aktivitet på senare tid. ASSA Abloys vertikala förvärv av installationsföretaget Swesafe gick till fas 2 och ledde till ett motiverat godkännandebeslut.

Ärendet Älvsborg RoRo avvisades i ett utförligt beslut på grunden att anmälände part inte styrkt att det förelåg en ensam kontroll, varför Konkurrensverket inte ansåg sig behörigt att pröva koncentrationen.

Arlas förvärv av Milko var också ett komplext fusionsärende, inte minst mot bakgrund av Arlas redan starka ställning på marknaden för mejeriprodukter och att Milko hade en mycket svag finansiell situation. Fusionen kunde godkännas i fas 2 efter åtaganden om avyttring av flera viktiga varumärken och den ena av Milkos två mejerianläggningar, den som ligger i Hedemora.

ComHems förvärv av Canal Digitals kabel-tv-verksamhet i Sverige gick så långt som att Konkurrensverket ansökte om stämning för att affären skulle förbjudas. ComHems redan starka ställning på marknaden för gruppavtal med fastighetsägare skulle ytterligare förstärkas genom affären. Säljaren Telenor hoppade emellertid av affären och har därefter beslutat att driva vidare kabel-tv-verksamheten inom koncernen.

Cloettas förvärv av Leaf godkändes i förra veckan genom ett motiverat beslut. Konkurrensverket analyserade särskilt utbytbarheten inom några särskilda produktområden där parterna innehar starka varumärken. Det gällde halstabletter och vissa produkter i påse i gränlandet mellan choklad- och sockerkonfektyr (Polly, Ahlgrens bilar och Gott & Blandat). Utredningen gav inte något stöd för att förvärvet skulle leda till incitament till prishöjning. Det föreligger också en inte obetydlig köparmakt.

Ett ytterligare koncentrationsärende som alltjämt pågår gäller Eniros förvärv av Teleinfo 118 800. Ärendet befinner sig i Fas 2. Inom ett snävt avgränsat segment för nummerupplysning genom telefonsamtal eller sms finns bara tre aktörer och den anmälda koncentrationen skulle leda till att den klart största aktören skulle förvärva lågprisalternativet på marknaden. Konkurrensverket ska senast den 1 mars bestämma om att antingen godkänna förvärvet eller att ta det till domstol och yrka på förbud.

Offentlig säljverksamhet

Konkurrensverket har väckt talan i domstol i fyra fall när det gäller de relativt nya reglerna om att offentlig säljverksamhet kan förbjudas om den hämmar eller snedvrider konkurrensen. Ärendena gäller:

- **Region Dala Mitt**, tillgång till brandövningsområde, leveransvägran
- **Skelleftebuss AB**, beställningstrafik buss
- **Mälarenergi**, kommunikationsoperatörstjänster utanför den egna kommunen

- **Borås kommun**, mark- och anläggningsentreprenader

Konkurrensbegränsande samarbeten

Stockholms tingsrätt har meddelat mellandom i "däckmålet". Domstolen har kommit fram till att det inte krävs formell delgivning av utkast till stämningsansökan för att preskriptionsavbrott ska ske. Däckia har överklagat domen till Marknadsdomstolen. Målet kommer att avgöras på handlingarna.

Huvudförhandling har hållits i Stockholms tingsrätt i "Bussmålet" (Ölvemarks/Scandorama) i december och med fortsättning den 13 januari 2012. Tingsrätten kommer att meddela dom den 24 februari.

Svenska Bilsporthörfbundet (SBF) har överklagat Konkurrensverkets åläggande att SBF ska ändra de gemensamma reglerna i den del som helt förbjöd licensierade förare och funktionärer att delta i tävlingar som inte sanktionerats av SBF. SBF har överklagat beslutet men fick avslag på yrkande om inhibition. Huvudförhandling i Marknadsdomstolen hålls preliminärt i maj månad 2012. SBF har i dagarna begärt att Marknadsdomstolen – för det fall den överväger att gå på Konkurrensverkets linje – ska begära förhandsavgörande från EU-domstolen.

Missbruk av dominerande ställning

Tingsrätten har den 2 december 2011 meddelat en bifallande dom i marginalklämningsmålet mot TeliaSonera. Konkurrensverket ansökte om stämning i målet redan 2004.

Domen är, trots dröjsmålet, den principiellt viktigaste missbruksdomen i Sverige sedan 90-talet. Tingsrätten begärde förhandsavgörande från EU-domstolen i målet. Tingsrättens dom innebar fullt bifall till Konkurrensverkets talan, inte bara beloppsmässigt – 144 miljoner kronor i konkurrensskadeavgift – utan även i alla principiella frågor, till exempel när det gäller avgränsning av relevant marknad, dominans, klämning, outhållighet, effekter m.m. TeliaSonera har överklagat målet till Marknadsdomstolen, som igår meddelade prövningstillstånd.

Upphandlingsskadeavgift

Konkurrensverket har ansökt i inte mindre än 17 mål i olika förvaltningsrätter, det gäller bland annat mot Akademiska Hus, Migrationsverket, Sigtuna kommun och Länstrafiken i Jämtland.

I förra veckan kom de första domarna. Ansökan mot Sjöfartsverket bifölls och myndigheten ålades att betala 1,1 miljoner kronor i upphandlingsskadeavgift för en otillåten direktupphandling av reparationer av slussarna i Trollhätte kanal.

I ett annat ärende dömdes Försvarsmakten att betala yrkade 270 000 kronor i upphandlingsskadeavgift för otillåtna muntliga direktköp av annonseringstjänster.

Tack för ordet.